

Streszczenie

Wraz z obecnie zachodzącymi przemianami społeczno-kulturowymi, znacznie wzrosła w rzeczywistości społecznej widoczność osób z mniejszości płciowych i seksualnych; wzrosło również zainteresowanie badaczy i badaczek tymi grupami (Janicka i Kwiatkowski, 2016; Scandurra i in., 2017; Chakrapani i in., 2018; Galupo i in., 2020; Lindley i Galupo, 2020).

Znaczna ilość badań jaka została przeprowadzona na populacji osób transpłciowych i niebinarnych skupia się na konsekwencjach doświadczania dyskryminacji i/lub przemocy motywowanej uprzedzeniami wobec osób z mniejszości płciowych na ich zdrowie psychiczne.

Wiedza na temat tego jak wspomniana dyskryminacja i przemoc wpływają na internalizowanie piętna związanego z przynależnością do mniejszości płciowych jest ograniczona. Brak również badań, które tłumaczyłyby, które zmienne mogą potencjalnie pośredniczyć we wspomnianym procesie internalizowania transfobii.

W niniejszej pracy podjęto się szeregu analiz potencjalnych zależności między płcią psychiczną, spostrzeganym poziomem dysforii płciowej, zmiennymi osobowościowymi (w ujęciu Costa'y i McCrae (1992)), samooceną, poziomem umiejętności interpersonalnych, częstotliwością stosowania stylów interpersonalnych (w ujęciu Leary'ego (1957)), spostrzeganym wsparciem społecznym, częstotliwością stosowania strategii radzenia sobie z transfobią (w ujęciu Mizock i Mueser (2014)), a poziomem doświadczanej transfobii oraz jej postacią zinternalizowaną. Grupa badana liczyła 338 osób identyfikujących się jako osoby transpłciowe i niebinarne.

Przeprowadzone analizy wskazały na istotny związek między spostrzeganą transfobią i zinternalizowaną transfobią, a dysforią płciową, zmiennymi osobowościowymi, samooceną, umiejętnościami i stylami interpersonalnymi, wsparciem społecznym i strategiami radzenia sobie z transfobią.

Analiza mediacji wykazała, że strategię płciowo-normatywna, auto-afirmująca i prewencyjno-przygotowawcza, ekstrawersja, dysforia płciowa, umiejętność ujawniania siebie, styl buntowniczo-podejrzliwy oraz poziom ujawnienia statusu mniejszościowego wśród członków rodziny są istotnymi mediatorami w relacji zachodzącej między poziomem doświadczanej transfobii a poziomem zinternalizowanej transfobii.

Wyniki przedstawionych badań wydają się potwierdzać założenia teoretyczne modelu stresu mniejszościowego doświadczanego przez osoby z mniejszości płciowych (Hendricks i Testa, 2012; Testa i in., 2015; Galupo i in., 2020; Lindley i Galupo, 2020) na gruncie polskim, a szczególnie rolę dysforii płciowej jako nowego stresora proksymalnego (Galupo i in., 2020;

Lindley i Galupo, 2020). Wnioski wysnute z przedstawionej analizy wyników badań mogą znaleźć zastosowanie w praktyce psychoterapeutycznej, gdzie informacje dotyczące funkcjonowania interpersonalnego i doświadczanej dysforii płciowej mogą przyczynić się do stworzenia adekwatnych oddziaływań terapeutycznych skierowanych na radzenie sobie ze zinternalizowanym piętnem związanym z przynależnością do mniejszości płciowych.

Słowa kluczowe: stres mniejszościowy, transfobia, dysforia płciowa

Teresa Paluch